

CCF Moldova - Copil, Comunitate, Familie
HHC UK – cămin și speranță pentru copii, Marea Britanie

Politica de protecție a copilului

Chișinău
Februarie 2019

Acest document a fost elaborat cu sprijinul organizației HHC UK - Hope and Homes for Children UK (Cămin și Speranță pentru copii, Marea Britanie). Copiii din Casele de Copii de Tip Familial din Republica Moldova au fost respondenții chestionarului ce a vizat tema abuzului, completat de Specialiștii în Protecția Dreptului Copilului.

Ce este siguranța și protecția în opinia copiilor din Casele de Copii de Tip Familial?

- **Eu cred că siguranță și protecție înseamnă faptul că ai unde dormi și poți mânca o bucățică de pâine.**
- **După părerea mea, siguranța și protecția sunt cele mai bune lucruri în viața unui copil.**
- **Locul unde mă simt bine protejată este casa mea.**
- **Pentru mine cuvântul siguranță înseamnă casa părintească, părinții, frații, surorile, eu mă simt protejată în sânul familiei mele.**

CUPRINS

Capitolul 1: Declarație de angajament pentru protecția copilului	4
1.1 Definirea conceptului <i>Politica de protecție a copilului</i>	4
1.2 Angajamentul CCF Moldova față de protecția copilului.....	5
1.3 Glosarul termenilor utilizați:.....	5
Capitolul 2: Legislația națională și internațională privind drepturile copilului.....	8
Capitolul 3: Prevenirea abuzului/maltratării și a neglijării față de copil. Tipurile și semnele abuzului.....	12
3.1 Semnele abuzului și a neglijării după tipul de abuz	17
Capitolul 4: Forme, proceduri și metode de informare privind abuzul față de copii.....	24
4.1 Forme, proceduri și metode de informare a instituțiilor abilitate despre cazuri de abuz săvârșite asupra copiilor – beneficiari/sau nu ai proiectelor CCF Moldova.....	24
4.2 Proceduri de raportare interne și externe a CCF Moldova și HHC UK	24
4.3 Responsabilitățile CCF Moldova.....	25
4.4 Managementul de caz în cadrul CCF Moldova.....	25
Capitolul 5: Angajarea personalului.....	27
5.1 Recrutarea și angajarea personalului	27
5.2 Codul deontologic al angajatului.....	30
5.3 Confidențialitatea.....	30
5.4 Penalizarea angajatului în cazul comiterii unui abuz.....	31
5.5 Instruirea angajaților.....	32
Capitolul 6: Diseminarea politicii de protecție a copilului.....	36
Capitolul 7: Monitorizarea și implementarea politicii de protecție a copilului.....	38

Capitolul 1: Declarație de angajament pentru protecția copilului.

1.1 Definirea conceptului - Politica de protecție a copilului

CCF Moldova – Copil, Comunitate, Familie este o asociație obștească care oferă protecție și creează pentru copiii aflați în dificultate un mediu de speranță și respect în care ei își pot dezvolta complet potențialul și oferă instrumente practice pentru o schimbare pozitivă în viața copilului, familiei și comunității.

Politica de protecție a copilului este un document care demonstrează dedicația organizației de a proteja copiii de orice formă de abuz sau neglijare și explică persoanelor implicate care sunt solicitările în raport cu protecția copilului. Politica contribuie la crearea unui mediu protector și pozitiv pentru copii și arată că organizația întreprinde măsuri concertate și este responsabilă de asigurarea unui astfel de mediu pe tot parcursul activității sale.

Scopul acestei politici este de a stabili procedurile care trebuie adoptate de către persoanele care lucrează în cadrul organizației/sau au un regim redus de muncă pentru a se asigura că toți copiii sau grupurile de copii care sunt beneficiarii direcți ai CCF Moldova sunt protejați de orice formă de abuz sau neglijare.

Politica de Protecție a Copilului este formată din 7 capitole.

Cunoașterea și respectarea acestei Politici este obligatorie pentru toți angajații, partenerii și voluntarii organizației și este aprobată de către președintele organizației CCF Moldova. Specialiștii trebuie să cunoască cum să acționeze atunci când are loc un incident, pentru a oferi un răspuns prompt și adecvat.

De asemenea, este important să lucrăm în parteneriat cu părinții/tutorii/reprezentanții legali ai copilului pentru a ne asigura că necesitățile copiilor sunt satisfăcute și că aceștia sunt protejați.

În scopul realizării acestor obiective este extrem de important ca toți angajații și voluntarii să mențină cele mai înalte standarde de conduită profesională și etică și să acționeze corect atunci când lucrează cu copiii. Partenerii organizației CCF Moldova au responsabilitatea de a cunoaște și de a respecta standardele minime ale Politici de Protecție a Copilului atunci când lucrează cu copiii din programe.

1.2 Angajamentul CCF Moldova

CCF Moldova va respecta angajamentul pentru protecția copilului prin următoarele mijloace:

Conștientizarea

Ne asigurăm că toți angajații și membrii echipei sunt conștienți despre abuzul față de copii și riscurile acestuia.

Prevenirea

Asigurarea și conștientizarea bunelor practici de către membrii echipei cu scopul de a minimaliza riscurile pentru copii. Asigurarea și promovarea identității copilului, deprinderile de viață și siguranța că copiii sunt agenți activi în propria lor protecție.

Raportarea

Asigurarea faptului că personalul ia în serios problemele abordate și cunosc măsurile care trebuie luate în ceea ce privește siguranța copiilor.

Răspunsul

Asigurarea faptului că sunt respectate standardele necesare și sunt întreprinse acțiuni eficiente pentru a sprijini și proteja copiii în cazul când sunt suspiciuni cu privire la abuz față de copii.

Organizația CCF Moldova va asigura, totodată, că fiecare program are obiectivul său specific, știind cum să identifice problemele, inclusiv în promovarea participării copiilor în perioada implementării programului.

1.3 Glosarul termenilor utilizați:

Termenii care sunt utilizați în acest document:

Beneficiar direct – copiii din programele de reintegrare și prevenire a organizației CCF Moldova

Beneficiar indirect – orice persoană care a împlinit vârsta de 18 ani care beneficiază de un anumit suport: produse, materiale de construcție, lucrări, perfectarea actelor, ori beneficiază de anumite servicii: juridice, psihologice, de asistență etc.

Parteneri – persoanele care formează împreună un grup, o asociație, o societate și semnează un acord de colaborare/memorandum cu organizația CCF Moldova.

Autoritate centrală pentru protecția copilului – Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale abilitat să elaboreze, să promoveze și să monitorizeze realizarea politicii statului în domeniul protecției copilului;

Autoritate tutelară locală – primarii din sate (comune) și din orașe;

Autoritate tutelară teritorială – direcția asistență socială și protecție a familiei/Direcția

Municipală pentru protecția copilului Chișinău.

Copil – persoană care nu a împlinit vârsta de 18 ani și nu are capacitatea de exercițiu deplină;

Copil aflat în situație de risc – copil în privința căruia, ca urmare a evaluării, se constată una sau mai multe din situațiile prevăzute la art. 8 din Legea nr. 140 din 14.06.2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți;

Copil separat de părinți – copilul lipsit efectiv de grija părinților în situații determinate de absența acestora, inclusiv în cazul plecării părinților la muncă peste hotare, copilul luat de la părinți din cauza existenței pericolului iminent pentru viața sau sănătatea acestuia, precum și copilul căruia i s-a stabilit statutul de copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau de copil rămas fără ocrotire părintească;

Copil abandonat – copilul identificat ca fiind fără părinți sau fără alt însoțitor legal în cazul în care nu pot fi stabilite datele de identitate nici ale copilului, nici ale părinților lui;

Interesul superior al copilului – asigurarea condițiilor adecvate pentru creșterea și dezvoltarea armonioasă a copilului, ținând cont de particularitățile individuale ale personalității lui și de situația concretă în care acesta se află;

Familie – părinții și copiii acestora;

Familie extinsă – rudele copilului până la gradul IV, inclusiv;

Reprezentant legal al copilului – părintele sau persoana desemnată, conform legii, să apere drepturile și interesele copilului;

Management de caz – metoda principală de lucru a specialistului în protecția drepturilor copilului sau a asistentului social, cu ajutorul căreia acesta evaluează necesitățile copilului și ale familiei lui în colaborare cu ei, coordonează, monitorizează, evaluează și susține copilul și familia acestuia pentru ca ei să poată beneficia de serviciile și prestațiile sociale care să răspundă acestor necesități;

Echipă multidisciplinară – grup convocat de specialistul în protecția drepturilor copilului sau, în lipsa acestuia, de către asistentul social comunitar, compus din profesioniști din diferite domenii, cu atribuții în protecția copilului, care colaborează în scopul prevenirii și/sau soluționării cazurilor copiilor aflați în situații de risc;

Plan individual de asistență – document prin care se realizează planificarea serviciilor, a prestațiilor și a măsurilor de protecție a copilului în baza evaluării complexe a acestuia și a familiei sale;

Violență împotriva copilului – forme de rele tratamente aplicate de către părinți/reprezentanții legali/persoana în grija căreia se află copilul sau de către orice altă persoană, care produc vătămare actuală sau potențială asupra sănătății acestuia și îi pun în pericol viața, dezvoltarea, demnitatea sau moralitatea, care includ tipurile de violență definite în art. 2 din Legea nr. 45-XVI din 1 martie 2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie;

Abuz sexual al copilului – activitatea dintre un copil și un adult sau alt copil care, conform vârstei sau a nivelului de dezvoltare, este într-o relație de responsabilitate, încredere sau putere, activitatea având scopul de a satisface necesitățile celeilalte persoane.

Molestare sexuală a unui copil – expunerea copilului la injurii sau limbaj cu conotație sexuală, precum și atingerea copilului în zonele erogene cu mâna sau prin sărut.

Abuz sexual online – orice formă de abuz sexual a unui copil care are legătură cu mediul online.

Abuz sexual online live – este o practică care are legătură atât cu exploatarea sexuală în prostituție sau în spectacole sexuale, cât și producerea de materiale ce reflectă abuz sexual al copilului.

Exploatare sexuală a unui copil – copil implicat în activități sexuale în schimbul unui câștig, beneficiu sau chiar și promisiuni unui beneficiu patrimonial pentru o altă persoană sau pentru abuzator.

Exploatare comercial - sexuală a copilului – o formă a exploatării sexuale care pune accent pe un beneficiu cu caracter patrimonial, deseori având legătură cu criminalitatea organizată a cărei scop primar este activitatea economică.

Sexting – producerea imaginilor sexuale, schimbul de mesaje cu conținut sexual sau crearea, distribuirea, transmiterea de imagini cu conținut sugestiv sexual sau aproape nud prin intermediul tehnologiilor informaționale.

Grooming – propunerea, convingerea, manipularea, amenințarea, promisiunea de a oferi avantaje sub orice formă, efectuate inclusiv prin intermediul tehnologiilor informaționale sau comunicațiilor electronice, în vederea stabilirii unei întâlniri cu un minor, cu scopul săvârșirii împotriva acestuia a oricărei infracțiuni privind viața sexuală, dacă aceste acțiuni au fost urmate de fapte materiale care conduc la o astfel de întâlnire.

Traficul de copii – recrutarea, transportarea, transferul, adăpostirea sau primirea unui copil, precum și darea sau primirea unor plăți ori beneficii pentru obținerea consimțământului unei persoane care deține controlul asupra copilului în scopul exploatării acestuia, în prostituție, cerșit, muncă, etc.

Politica de Protecție a Copilului CCF Moldova poate fi modificată, completată în urma sugestiilor parvenite în procesul de activitate, cu acordul administrației CCF Moldova, avocatului și a specialistului responsabil de Politica de protecție a copilului.

Capitolul 2: Legislația națională și internațională privind drepturile copilului

CCF Moldova este o asociație obștească care oferă protecție copilului. În toate activitățile sale se conduce de următoarele acte legislative:

Convenția Națiunilor Unite pentru Drepturile Copilului, alte acte internaționale, și legislația Republicii Moldova privind drepturile copilului

Convenția ONU cu privire la drepturile copilului

Aderarea la Convenție prin Hotărârea Parlamentului nr.408-XII din 12.12.90. În vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993

http://www.unicef.org/moldova/CRC_RO.pdf

Drepturile de bază a copilului, conform Convenției ONU:

- ✓ Dreptul la supraviețuire și dezvoltare;
- ✓ Dreptul la un nume și o naționalitate;
- ✓ Dreptul la educație și informare;
- ✓ Dreptul la identitate culturală și religioasă;
- ✓ Dreptul la asistență medicală;
- ✓ Dreptul la joc, odihnă, recreare;
- ✓ Dreptul de a avea o familie;
- ✓ Dreptul de a fi protejat împotriva oricărei forme de discriminare;
- ✓ Dreptul de a-și exprima opinia;
- ✓ Dreptul de a fi protejat împotriva conflictelor armate, violenței și maltratării;
- ✓ Dreptul la asociere.

Protocolului facultativ la Convenția privind drepturile copilului cu privire la implicarea copiilor în conflicte armate

Aderare prin Hotărârea Parlamentului nr. 15-XV din 06.02.2004

<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=312981>

Protocolul facultativ la Convenția cuprindere la drepturile copilului referitor la vânzarea de copii, prostituția și pornografia infantilă

Aderare prin Hotărârea Parlamentului nr. 29-XVI din 22.02.2007

<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=321891>

Convenția asupra protecției copiilor și cooperării în materia adopției internaționale

Aderare prin Hotărârea Parlamentului nr. 1468 din 29.01.1998

<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=308091>

Convenția asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii

Aderare prin Hotărârea Parlamentului nr. 1468 din 29.01.1998

<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=308091>

Convenția privind lupta împotriva discriminării în domeniul învățământului

Aderare prin Hotărârea Parlamentului nr 707 din 10.09.1991

<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=309499>

Convenția Consiliului Europei pentru protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale

Aderare prin Legea nr 263 din 19.12.2011

<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=34195>

Acte naționale cu referire la drepturile copilului:

Codul Familiei nr. 1316-XIV din 26.10.2000

<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=286119>

Codul Educației al Republicii Moldova nr 152 din 17.07.2014

<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=355156>

Legea nr. 338 din 15.12.1994

privind drepturile copilului

<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311654>

Legea Nr. 547 din 25.12.2003

asistenței sociale

<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=312847>

Legea nr.45-XVI din 1.03.2007

cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie

<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=327246>

Legea nr. 99 din 28.05.2010

privind regimul juridic al adopției

<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=335424>

Legea Nr. 123 din 18.06.2010

cu privire la serviciile sociale

<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=335808>

Legea nr. 30 din 09.03.2013

cu privire la protecția copiilor împotriva impactului negativ al informației

<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=347276>

Legea nr. 140 din 14.06.2013

privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți

<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=348972>

Hotărârea Guvernului nr.581 din 25.05.2006

pentru aprobarea Regulamentului cu privire la condițiile de stabilire și plată a indemnizațiilor pentru copiii adoptați și cei aflați sub tutelă/curatelă

<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=316122>

Hotărârea Guvernului nr. 258 din 03.04.2009

cu privire la simplificarea procedurii de înregistrare a copiilor nou-născuți

<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=331223>

Hotărârea Guvernului nr. 732 din 16.09.2013

cu privire la Centrul Republican de Asistență Psihopedagogică și Serviciul raional/municipal de asistență psihopedagogică

<http://lex.justice.md/md/349661/>

Hotărârea Guvernului nr. 889 din 11.11.2013

pentru aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului social de sprijin pentru familiile cu copii

<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=350352>

Hotărârea Guvernului nr. 228 din 28.03.2014

cu privire la aprobarea Regulamentului de activitate a echipelor multidisciplinare teritoriale din cadrul Sistemului național de referire

<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=352498>

Hotărârea Guvernului nr.270 din 08.04.2014

cu privire la aprobarea Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului

<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=352587>

Hotărârea Guvernului nr. 434 din 10.06.2014

privind aprobarea Strategiei pentru protecția copilului pe anii 2014-2020

<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=353459>

Hotărârea Guvernului nr. 529 din 13.07.2014

cu privire la aprobarea standardelor minime de calitate pentru Serviciul social „Casă comunitară pentru copii în situație de risc”

<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=353752>

Hotărîrea Guvernului nr. 870 din 28.07.2014

despre aprobarea Normelor provizorii de cheltuieli în bani pentru elevii (studentii) orfani și cei aflați sub tutelă/curatelă din școlile profesionale și de meserii, instituțiile de învățământ mediu despecialitate și superior universitar, școlile de tip internat și casele de copii

<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=355193>

Hotărîrea Guvernului nr. 760 din 17.09.2014

pentru aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului de asistență parentală profesionistă și a standardelor minime de calitate

<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=354816>

Hotărîrea Guvernului nr. 780 din 28.09.2014

cu privire la aprobarea Standardelor minime de calitate privind Serviciul social de sprijin pentru familiile cu copii

<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=354884>

Hotărîrea Guvernului nr. 851 din 08.10.2014

cu privire la aprobarea Regulamentului privind stabilirea și plata indemnizației zilnice pentru copiii plasați în Casa comunitară pentru copii în situație de risc

<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=355176>

Hotărîrea Guvernului nr 27 din 01.02.2016

pentru modificarea și completarea Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a indemnizațiilor adresate familiilor cu copii, aprobat prin Hotărîrea

Guvernului nr.1478 din 15 noiembrie 2002

<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=362931>

Capitolul 3: Prevenirea abuzului/maltratării și a neglijării față de copil. Tipurile și semnele abuzului

AO CCF Moldova are misiunea de a promova respectarea drepturilor copilului în Republica Moldova, oferindu-le protecție de orice formă de abuz și neglijare.

Abuzul este o manifestare a violenței față de copii, profitându-se de diferența de forță (fizică, psih--emoțională, economică) dintre adulți și copii, provocând intenționat afectarea fizică și/sau psihică a acestora. Apărut în limba franceză abia în 1987, substantivul **maltratare** face referință la toate relele tratamente ale căror victime pot fi copiii: abuz fizic, psihologic, neglijări grave, abuz sexual etc.

Conform Legii 140 din 14.06.2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, violență împotriva copilului este definită drept forme de rele tratamente aplicate de către părinți/reprezentanții legali/persoana în grija căreia se află copilul sau de către orice altă persoană, care produc vătămare actuală sau potențială asupra sănătății acestuia și îi pun în pericol viața, dezvoltarea, demnitatea sau moralitatea, care includ tipurile de violență definite în art. 2 din Legea nr. 45-XVI din 1 martie 2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie.

Tipuri și forme de abuz

În literatura de specialitate există o diferențiere uzuală între **4 tipuri de maltratare:**

1. Copii expuși abuzului fizic;
2. Copii expuși abuzului emoțional;
3. Copii neglijăți;
4. Copii expuși abuzului sexual.

Clasificarea abuzurilor în: fizic, emoțional, neglijare sau sexual este artificială pentru că, de fapt, există o simbioză a diferitelor forme de abuz. Abuzul fizic are și consecințe psihice, abuzul sexual este însoțit de efecte fizice și psihice asupra copilului. Astfel, aceste categorii nu se exclud una pe cealaltă, logică fiind întrebarea: care formă este dominantă?

Componentele - **violența și abuzul sexual** se referă la comportamente inadecvate din partea unor persoane care se află în mod obișnuit într-un raport de autoritate cu copilul. Este vorba, de obicei, despre adulți, dar poate fi vorba și despre adolescenți. **Neglijarea**, din contra, se referă la omiterea unor gesturi necesare unei bune dezvoltări a copilului. Aceste gesturi sunt omise de persoanele care răspund de copil.

Copiii abuzați fizic

Abuzul fizic asupra copilului reprezintă acțiunea (singulară sau repetată) din partea unui părinte/reprezentant legal/îngrijitor sau a unei persoane aflată în poziție de răspundere, putere sau încredere care are drept consecință vătămarea fizică.

Categoria *copiilor abuzați fizic* îi include pe cei care au fost răniți în mod deliberat, precum și pe cei răniți datorită insuficienței supravegherii. Abuzul fizic presupune: așezarea în genunchi a copilului, legarea, lovirea, îmbrâncirea, izbirea, pălmuirea, tragerea de păr, înțeparea, tăierea, arderea, strangularea, mușcarea, rănirea, otrăvirea, intoxicarea lui. Semnele uzuale ale abuzului fizic sunt: contuziile (pot apărea de la lovituri, trântiri ale copilului), arsurile, vânătăile, etc. Pe lângă toate aceste răni, care arată utilizare unor obiecte sau a mâinilor, pot exista acele contuzii care nu arată foarte diferit de cele pe care copii le fac la joacă. Localizarea răni, vârsta copilului și explicația în care acestea au apărut, pot indica totuși abuzul.

Copiii neglijați

Neglijarea este incapacitatea sau refuzul adultului de a comunica adecvat cu copilul, de a-i asigura nevoile biologice, emoționale, de dezvoltare fizică și psihică, precum și limitarea accesului la educație.

Legea 140 din 14.06.2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, definește neglijarea copilului – omisiunea sau ignorarea voluntară sau involuntară a responsabilităților privind creșterea și educarea copilului, fapt care pune în pericol dezvoltarea lui fizică, mintală, spirituală, morală sau socială, integritatea lui corporală, sănătatea lui fizică sau psihică.

Neglijarea poate fi sau *episodică*, sau *cronică*. Neglijarea episodică sau contextuală este mai puțin gravă pentru că dispare atunci când factorii de risc care au dus la apariția neglijării dispar (de exemplu, contextul separării parentale). Neglijarea cronică este mai dramatică, pentru că afectează familiile defavorizate care duc lipsă de resurse (afective, intelectuale, educaționale, financiare etc.). Adesea, în aceste cazuri, constatăm transmiterea inter generațională a neglijării.

Neglijarea are mai multe dimensiuni:

neglijarea alimentară (privarea de hrană, absența mai multor categorii de alimente esențiale pentru creștere, mese neregulate);

neglijarea vestimentară (haine nepotrivite pentru anotimp, haine prea mici, haine murdare);

neglijarea igienei (lipsa igienei corporale, mirosuri respingătoare, paraziți);

neglijarea medicală (absența îngrijirilor necesare, omiterea vaccinărilor și a vizitelor de control, neaplicarea tratamentelor prescrise);

neglijarea locuinței (locuința prost întreținută, neîncălzită, risc de incendiu, mobilier absent sau în stare proastă, substanțe toxice la îndemâna copilului, instalarea superficială din cauza frecvențelor mutări);

neglijarea în educație (sub-stimulare, instabilitatea sistemului de pedepse și recompense, lipsa modelelor de învățare a curățeniei, a limbajului, lipsa de urmărire la intrarea în școală):

neglijarea afectivă (lipsa atenției, a contactelor fizice, a semnelor de afecțiune, a cuvintelor de apreciere).

Putem distinge și **neglijarea afectivă**, adică omiterea unor comportamente care să demonstreze afecțiunea față de copil. Această neglijare este cel mai greu de identificat, în ciuda efectelor sale majore asupra dezvoltării socio-afective a copilului.

Refuzul îngrijirilor de sănătate necesare unui copil susținut de către părinți din cauza convingerilor religioase este considerat, de unii autori, o formă de neglijare.

Semne vizibile ale serioasei neglijări sunt multe: copilul poate fi murdar, înfometat, urât mirositor, etc. Acest tip de maltratare poate fi prezent chiar de la naștere. Copilul plânge pentru mâncare, căldură, sau datorită disconfortului sau a durerii, ceea ce poate fi deranjant și poate stârni agresivitate. Dacă nimeni nu se apropie de el, atunci lipsa răspunsurilor sau stimulării poate duce la dezvoltări întârziate psihomotorii și de limbaj, precum și la o slabă concentrare. Pe măsură ce trece timpul acești copii vor înceta să mai plângă și să-și comunice propriile nevoi.

Neglijarea poate fi, de asemenea, mai puțin evidentă și nu neapărat continuă. Copilul poate fi ridicat doar după ce a țipat suficient de mult, poate primi hrană, dar nu neapărat suficientă sau adecvată întotdeauna, poate avea haine și îngrijire din partea părinților, dar puține. Numeroși copii neglijăți preiau rol de adult de la o vârstă fragedă pentru a compensa ceea ce părinții lor nu le-au oferit. Ei trebuie să se îngrijească de ei înșiși și adesea de proprii părinți. Se întâmplă ca acest copil să fie lăudat de către adulți pentru precauțiile și comportarea sa matură fără însă ca cineva să observe faptul că el e privat de copilăria sa.

Copiii expuși abuzului emoțional

Abuzul emoțional este cel mai greu de definit dintre toate formele de maltratare și poate să apară în situații foarte diferite de viață. El poate fi definit ca fiind o atitudine sau acțiune cronică a părinților sau altor persoane îngrijitoare, care dăunează sau împiedică dezvoltarea unei imagini de sine pozitive a copilului. Abuzul emoțional reprezintă eșecul adultului de care copilul este foarte legat de a oferi un mediu de dezvoltare corespunzător sau / și acte comportamentale care pot dăuna dezvoltării fizice, mintale, spirituale, morale sau sociale.

Abuzul emoțional sau violența psihologică regroupează în același timp violența verbală (insultarea copilului, umilirea, respingerea, refuzul), pedepsele abuzive și izolarea (de exemplu, închiderea copilului într-un dulap, timp de mai multe ore) și exigențele excesive, care pun copilul în situația de eșec, sau amenințările, ca, de exemplu, amenințarea cu moartea. Violența psihologică se caracterizează printr-o formă de violență repetată și susținută.

Categoria diferitor forme de abuz emoțional poate fi făcută pe baza tipului de situație la care copilul este expus.

*Un tip de abuz este legat de copiii care sunt percepuți în mod negativ de părinții lor, „**sindromul Cenușăresei**” unde copilul este expus nu numai unui abuz emoțional al părinților, dar și al fraților sau surorilor mai mari.*

Abuzul emoțional include terorizarea copilului prin amenințări cu pedeapsa, cu părăsirea sau alungarea.

Un alt grup de copii care sunt expuși abuzului emoțional sunt cei ai căror părinți sunt violenți unii cu alții.

Trebuie, de asemenea, luați în considerare și *copiii celor care consumă droguri sau alte substanțe.*

Copiii ai căror părinți divorțează fără a fi capabili să realizeze creșterea copilului sunt expuși la abuz emoțional.

Abuzul emoțional este premergător și este implicat în toate tipurile de abuz.

Copiii expuși abuzului sexual

Abuzul sexual este implicarea unui copil într-o activitate sexuală pe care el nu o înțelege, pentru care nu are capacitatea de a-și da încuviințarea informată, pentru care nu este pregătit din punct de vedere al dezvoltării sau care încalcă legile și tabuurile sociale.

Abuzul sexual implică agresiuni sexuale sau exploatarea sexuală din partea adultului sau a unei persoane mai în vârstă decât copilul. Este vorba despre atingerea adusă integrității corporale sau psihice a copilului. Adultul se folosește de copil pentru a-și satisface nevoile sexuale. Poate fi vorba despre contact sexual sau atingeri, penetrare, sodomie, folosirea minorilor în mod obscen (de exemplu, pentru realizarea de fotografii sau filme pornografice) sau incitare la prostituție infantilă.

Incestul este relația sexuală între un subiect și un partener cu care se află într-o relație de rudenie biologică apropiată (tată, mamă, frate sau soră, bunici).

✚ **incestul tată-fiică**, - cel mai frecvent (între 75 și 90% din cazurile cunoscute),

✚ **incestul mamă-fiu**,

✚ **incestul frate-soră**.

Violul presupune ca violatorul să folosească forța, iar victima să se opună activ până în ultimul moment. De fapt, încă mai este foarte răspândită convingerea că dacă o fată nu se opune activ, ea nu a fost violată. Violul se definește ca fiind o “cunoaștere carnală” a minorei într-o măsură mai mică sau mai mare, fără acordul acesteia, prin impunerea forței, prin fraudă sau provocând teamă.

Pedofilia implică adeseori un contact sexual neviolent cu un copil, realizat de către adult și constă în manipularea organelor sexuale, admirarea și stimularea lor orală și genitală. Abuzul este traumatizant, din punct de vedere emoțional prin faptul că tăcerea copilului este adesea asigurată prin corupere și, în același timp, copilul este făcut să se simtă vinovat și responsabil față de ceea ce se întâmplă.

Hărțuirea sexuală – orice formă de comportament fizic, verbal sau nonverbal, de natură sexuală, care lezează demnitatea copilului ori creează o atmosferă neplăcută, ostilă, umilitoare sau insultătoare.

Molestare – mângâierea zonelor intime, sărutarea copilului, obligarea copilului de a atinge părțile intime ale abuzatorului;

Pornografie infantilă – producerea și distribuirea materialelor video, foto cu implicarea copiilor în acțiuni obscene.

Abuz sexual online – orice formă de abuz sexual a unui copil care are legătură cu mediul online.

Abuz sexual online live – este o practică care are legătură atât cu exploatarea sexuală în prostituție sau în spectacole sexuale, cât și producerea de materiale ce reflectă abuz sexual al copilului.

Exploatare sexuală a unui copil – copil implicat în activități sexuale în schimbul unui câștig, beneficiu sau chiar și promisiuni unui beneficiu patrimonial pentru o altă persoană sau pentru abuzator.

Exploatare comercial-sexuală a copilului – o formă a exploatării sexuale care pune accent pe un beneficiu cu caracter patrimonial, deseori având legătură cu criminalitatea organizată a cărei scop primar este activitatea economică.

Sexting – producerea imaginilor sexuale, schimbul de mesaje cu conținut sexual sau crearea, distribuirea, transmiterea de imagini cu conținut sugestiv sexual sau aproape nud prin intermediul tehnologiilor informaționale.

Grooming – propunerea, convingerea, manipularea, amenințarea, promisiunea de a oferi avantaje sub orice formă, efectuate inclusiv prin intermediul tehnologiilor informaționale sau comunicațiilor electronice, în vederea stabilirii unei întâlniri cu un minor, cu scopul săvârșirii împotriva acestuia a oricărei infracțiuni privind viața sexuală, dacă aceste acțiuni au fost urmate de fapte materiale care conduc la o astfel de întâlnire.

Traficul de copii – recrutarea, transportarea, transferul, adăpostirea sau primirea unui copil, precum și darea sau primirea unor plăți ori beneficii pentru obținerea consimțământului unei persoane care deține controlul asupra copilului în scopul exploatării acestuia, în prostituție, cerșit, muncă, etc.

3.1 Semnele abuzului și a neglijării după tipul de abuz

(document preluat din GHID DE APLICARE PRACTICĂ. Mecanismul intersectorial de cooperare pentru asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale abuzului, neglijării, exploatării, traficului, 2012, CNPAC & CIDDC)

Semnele abuzului, neglijării, exploatării copilului după tipul de abuz

Rareori un indicator este o dovadă concludentă că un copil a fost traumatizat. În cele mai multe cazuri, copiii prezintă un grup de indicatori comportamentali și fizici.

Tipul de violență	Indicatori fizici	Indicatori psiho-comportamentali
--------------------------	--------------------------	---

<p>Abuz fizic</p>	<ul style="list-style-type: none"> · Leziuni (echimoze, tăieturi, arsuri, urme de mușcături, fracturi, etc.) care nu sunt în concordanță cu explicația oferită (ex: echimoză extinsă pe o anumită zonă); · Prezența mai multor leziuni într-o perioadă de timp ; · Orice echimoză pe corpul copilului; · Leziuni faciale la copiii preșcolari (ex. tăieturi, echimoze, răni, etc.); · Leziuni incompatibile cu vârsta și dezvoltarea copilului 	<ul style="list-style-type: none"> · Nu-și poate aminti cum au apărut leziunile sau oferă o explicație inconsecventă; · Frică de adulți sau nedorința de a merge acasă, absenteism școlar; · Se poate ghemui sau eschiva dacă este atins în mod neașteptat; · Poate afișa o privire lipsită de expresie sau rece; · Extrem de agresiv sau de retras; · Poartă mâneci lungi pe timp calduros pentru a ascunde leziunile; · Extrem de ascultător/supus, trist, plânge frecvent
<p>Abuz emoțional</p>	<ul style="list-style-type: none"> · Enurezisul și / sau diaree, care nu au origine medicală; · Plângeri psihosomatice frecvente: dureri de cap, greață, dureri abdominale; · Rețineri în dezvoltarea copilului; 	<ul style="list-style-type: none"> · Izolare sau agresivitate extremă, schimbări ale stărilor de spirit; · Prea ascultător; prea bine manierat, prea îngrijit și curat; · Comportament demonstrativ (în scopul atragerii atenției); · Afișează o inhibare extremă în timpul jocului; · Relații proaste cu semenii; · Depresii severe, tentative de suicid; · Fuga de acasă; · Își cere scuze în mod constant

<p>Abuz sexual</p>	<ul style="list-style-type: none"> · Prurit neobișnuit sau excesiv în zona genitală sau anală; · Lenjerie de corp ruptă, pătată sau însângerată (poate fi observată când copilul merge la baie); · Sarcină sau boală venerică; · Leziuni în zonele vaginale sau anale (ex: echimoze, umflături sau infecții). · În timp ce indicatorii abuzului sexual de mai sus nu sunt concludenți, unul sau mai mulți ar putea fi un semn că copilul are nevoie de ajutor. 	<ul style="list-style-type: none"> · Jocuri sexuale nepotrivite vârstei, cu jucării, cu sine însuși, cu alții (ex.-replicarea actelor sexuale explicite); · Desene sexuale explicite și / sau descrieri nepotrivite vârstei; · Cunoștințe sexuale bizare, sofisticate sau neobișnuite; · Promiscuitate ; Prostituție; · Comportamente seducătoare; · Teama de domiciliu, teama excesivă față de bărbați sau femei; · Depresii.
<p>Neglijare</p>	<ul style="list-style-type: none"> · Abandon; · Necesități medicale / stomatologice nesupravegheate; · Lipsa substanțială de supraveghere; · Foame, haine necorespunzătoare, igienă precară; · Condiții persistente: scabie, păduchi, erupții cutanate de la scutece sau alte tulburări ale pielii; · Întârzieri în dezvoltare (limbaj, greutate). 	<ul style="list-style-type: none"> · Afișează în mod regulat oboseală sau apatie, adoarme la ore; · Fură alimente sau cere mâncare de la colegii de clasă; · Raportează că nici un îngrijitor nu este acasă; · Absenteism frecvent / întârzieri; · Comportament autodistructiv (droguri, alcool, automutilare); · Abandon școlar (adolescenți).

Cum recunoaștem semnele de abuz și raportăm cazul

Recunoașterea indicatorilor uni posibil abuz este o acțiune complexă și nu există o grilă care ar permite o recunoaștere ușoară. Există semne alarmante care vă pot alerta, dar ele trebuiesc observate și analizate cu mare atenție. Nu trebuie automat să vă asumați că are loc abuzul, pentru

că vorbind cu copilul puteți descoperi ceva destul de inocent. Este important, totuși să nu neglijați schimbările semnificative din comportamentul copilului: lacrimi, îngrijorări, frică, semne fizice. Nu treceți cu vederea aceste semne, dar țineți minte că nu este rolul Dvs. să deveniți un anchetator. Folosiți-vă de schema raportării unui posibil abuz.

Conform legii Nr. 45 din 01.03.2007 **cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie**, Publicat : 18.03.2008 în Monitorul Oficial Nr. 55-56, art. Nr.: 178 Data intrării în vigoare: 18.09.2008, următoarele articole prevăd raportarea abuzului:

Articolul 12. Persoanele care pot depune cerere despre comiterea actelor de violență în familie

Persoanele care pot depune cerere despre comiterea actelor de violență în familie sânt:

- a) victima;
- b) în situație de criză, membrii de familie;
- c) persoanele cu funcție de răspundere și profesioniștii care vin în contact cu familia;
- d) autoritatea tutelară;
- e) alte persoane care dețin informații despre pericolul iminent de săvârșire a unor acte de violență sau despre săvârșirea lor.

Articolul 13. Depunerea cererii

(1) Cererea despre comiterea actelor de violență în familie se depune:

- a) la organul afacerilor interne;
- b) în instanță de judecată;
- c) la organul de asistență socială și de protecție a familiei și copilului;
- d) la autoritatea administrației publice locale.

(2) Cererea se depune la locul:

- a) de domiciliere al victimei;
- b) temporar de reședință al victimei dacă aceasta a părăsit domiciliul pentru a evita continuarea violenței directe;
- c) de reședință al agresorului;
- d) în care victima a căutat asistență;
- e) în care a avut loc actul de violență.

(3) Pentru depunerea în instanță de judecată a cererii despre comiterea actelor de violență în familie nu se plătește taxă de stat.

Articolul 15. Măsurile de protecție

(1) Instanța de judecată emite, în 24 de ore de la primirea cererii, o ordonanță de protecție, prin care poate oferi asistență victimei, aplicând agresorului următoarele măsuri:

- a) obligarea de a părăsi temporar locuința comună ori de a sta departe de locuința victimei, fără a decide asupra modului de proprietate asupra bunurilor;
- b) obligarea de a sta departe de locul aflării victimei;
- c) obligarea de a nu contacta victima, copiii acesteia, alte persoane dependente de ea;
- d) interzicerea de a vizita locul de muncă și de trai al victimei;
- e) obligarea, până la soluționarea cazului, de a contribui la întreținerea copiilor pe care îi are în comun cu victima;
- f) obligarea de a plăti cheltuielile și daunele cauzate prin actele sale de violență, inclusiv cheltuielile medicale și cele de înlocuire sau reparare a bunurilor distruse sau deteriorate;
- g) limitarea dispunerii unilaterale de bunurile comune;
- h) obligarea de a participa la un program special de tratament sau de consiliere dacă o asemenea acțiune este determinată de instanța de judecată ca fiind necesară pentru reducerea violenței sau dispariția ei;
- i) stabilirea unui regim temporar de vizitare a copiilor săi minori;
- j) interzicerea de a păstra și purta armă.

(2) Responsabilitatea de informare a agresorului despre ordonanța de protecție și de aplicare a acesteia revine inspectorului de sector în colaborare cu asistentul social.

(3) Măsurile de protecție prevăzute la alin.(1) se aplică pe un termen de până la 3 luni, pot fi retrase odată cu dispariția pericolului care a condiționat luarea acestor măsuri și pot fi prelungite în cazul unei cereri repetate sau al nerespectării condițiilor prevăzute în ordonanța de protecție.

(4) Aplicarea măsurilor de protecție nu împiedică inițierea procedurii de divorț, partajării averii comune, decăderii din drepturile părintești, luării copilului fără decădere din drepturile părintești și altor acțiuni prevăzute de legislația în vigoare.

(5) Supravegherea îndeplinirii măsurilor de protecție stabilite de instanță ține de competența organelor afacerilor interne, organelor de asistență socială și altor organe, după caz.

(6) Instanța de judecată poate retrage măsurile de protecție la cererea întemeiată a victimei. În cazul victimelor copii și persoane aflate în stare de neputință, examinarea de către instanță a cazului este obligatorie.

(7) Contestarea ordonanței de protecție se face în conformitate cu legislația în vigoare.

Categoriile vulnerabile la abuz

În activitatea sa, organizația obștească CCF Moldova lucrează cu categorii de copii care vin din diferite medii sociale. Mulți dintre ei sunt/au fost supuși riscului de maltratare din cauza unor circumstanțe:

- Dizabilitate;
- Grup etnic minoritar;
- Condiții de viață în stradă;
- Instituție rezidențială/medii de îngrijire alternativă și sisteme de justiție juvenilă;
- Boală severă în familie;
- Solicitanții de azil și refugiații;
- Conviețuirea cu familia în care există abuz de alcool și droguri sau violență domestică;
- Pierderea membrilor familiei ca urmare a unei boli / violență;
- Practici tradiționale dăunătoare, de exemplu: circumcizia feminină.

Protejarea și promovarea bunăstării copilului

Menținerea copiilor în siguranță implică procesul de protejare a acestora de neglijare și abuz, prevenind deteriorarea sănătății și dezvoltării, asigurând creșterea lor în condiții de îngrijire sigură și eficientă, cu scopul de a permite copilului să aibă șanse optime de viață și pentru o maturizare cu succes.

Promovarea drepturilor copilului, cu scopul de a schimba modul în care copiii sunt priviți și tratați, se află în centrul activității CCF/HHC Moldova din toate perspectivele și este un element cheie al unei strategii globale pentru a preveni maltratarea copiilor.

Ținând cont de faptul că HHC UK aderă la principiile de bază ale Grupului de lucru al Organizației Națiunilor Unite de prevenire a exploatării sexuale și a abuzurilor în crizele umanitare 2002, CCF Moldova, în calitate de reprezentant al acestei organizații respectă aceleași principii pe care se aplică în activitatea sa, implementând diverse proiecte.

Promovarea drepturilor copilului

Un element cheie în efortul de a proteja bunăstarea tuturor copiilor este promovarea drepturilor lor. Din perspectiva activității organizației, copiii au dreptul:

- ✓ să fie sănătoși;
- ✓ să aibă siguranță;
- ✓ să aibă parte de bunăstare și dezvoltare pentru a putea fi realizat întregul potențial al copilului;

- ✓ să fie valorificat, respectat și înțeles în contextul culturii, religiei și etnicității proprii;
- ✓ să fie ascultat și să i se acorde o atenție deosebită opiniilor;
- ✓ să fie încurajat și ajutat să participe la deciziile care îi vizează.

Acest lucru, la rândul său, sporește siguranța atunci când copiii au ocazia de a participa și de a simți că contribuțiile lor sunt valorificate și sunt mult mai dispuși să vorbească atunci când sunt și se simt în siguranță.

Pentru ca aceste drepturi să fie respectate toți cei care comunică cu copiii, trebuie:

- Să-i trateze pe copiii în mod echitabil și să îi recunoască ca indivizi;
- Să trateze fiecare copil cu demnitate, respect, sensibilitate și corectitudine;
- Să colaboreze cu copiii în bază de parteneriat bazat pe încredere și respect reciproc;
- Să valorifice opiniile copiilor, fiind luați-le în serios.

DRAFT

Capitolul 4: Forme și proceduri de raportare privind abuzul față de copii

4.1 Forme și proceduri de informare a instituțiilor abilitate despre cazuri de abuz săvârșite asupra copiilor – beneficiari/sau nu ai proiectelor CCF Moldova

Pentru raportarea cazurilor de abuz atât în rândul beneficiarilor direcți ai organizației cât și în afara, CCF Moldova va:

1. Colabora cu instituțiile care oferă servicii psihologice, juridice, medicale din teritoriu etc.
2. Accesa Sistemul Național de Referire.
3. Colabora cu ONG-urile care funcționează în teritoriu.
4. Încheia acorduri orale sau scrise cu actorii enumerați în punctele 1, 2 și 3 pentru a informa apariția unor asemenea cazuri.

Ca angajați ai unei organizații ce urmărește respectarea drepturilor copilului vom identifica și raporta cazuri de abuz atât în rândul beneficiarilor direcți ai organizației noastre, cât și din afară. Ceea ce înseamnă că orice caz de abuz identificat sau suspectat (indiferent de cine este comis - adult asupra copilului, copil asupra copilului, angajat CCF Moldova asupra copilului) cazul va fi raportat coordonatorului în protecția copilului, și se va completa Anexa nr. 1.

4.2 Proceduri de raportare interne și externe a CCF Moldova și HHC UK

HHC UK	Sugestii
<p>Politica de Protecție a copilului HHC UK, distinge două modalități de raportare: internă și externă. Vorbim despre faptul că orice caz care ne provoacă îngrijorare sau suspiciune, indiferent dacă e confirmat sau nu, trebuie raportat. Includem și cazurile când copilul singur vorbește despre incident. În cadrul HHC UK există un <i>Director executiv</i>, responsabil de întreaga politică de protecție, după care un <i>Responsabil în Protecția copilului pe program (din țară)</i>, responsabil de raportări și <i>Managerul de program</i>. Pe lângă aceste trei persoane, responsabil este și <i>Directorul regional</i>.</p> <p>Modelul: Specialistul care a sesizat cazul de abuz sau neglijare anunță managerul de program despre cazul dat, în caz că nu este managerul pe loc, este anunțat <i>Responsabilul de protecție a copilului (din țară)</i>, după care ofițerul raportează cazul concomitent Directorului executiv (HHC UK) și Directorului regional (HHC UK).</p>	<ol style="list-style-type: none">1. În procesul de raportare internă a CCF Moldova cazul este raportat avocatului.2. În procesul de raportare externă, cazul se raportează prin intermediul Fișei de sesizare, primarului (APL), sau DAS (Direcțiile de Asistență Socială), sau DMPDC (Direcției Municipale de Protecție a Drepturilor Copilului) în funcție de locul unde a fost înregistrat cazul.3. Fișa de sesizare a cazului va fi folosită în procedura de raportare.4. Există un decalaj între Fișa de sesizare CCF Moldova și Fișa de sesizare a HHC

<p>Procedura dată se referă la raportarea internă. Cazurile se raportează în aceeași zi sub următoarea formă:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Numele copilului și persoanei care raportează • Tipul abuzului • Locația • Date de contact a familiei și a specialistului <p>Procedura externă de raportare pornește de la specialistul care a identificat cazul sau managerul de programe prin intermediul fișei de sesizare, către poliție sau servicii sociale.</p> <p>Dacă cineva dintre specialiști, voluntari sau partenerii CCF Moldova, care interacționează cu copiii manifestă abuz sub orice formă, iar el este constatat, se aplică o mustrare disciplinară sau, mai grav, eliberare din funcție, desfacerea contractului.</p> <p>Un criteriu important este confidențialitatea, ce ține de discutarea cazului de abuz doar cu persoanele specializate și implicate în procesul de lucru cu familia.</p>	<p>UK. Specialistul completează Fișa de sesizare a CCF Moldova pe care o transmite Responsabilului de Protecția copilului, care împreună cu avocatul constată care date sunt necesare pentru a corespunde cu cerințele din Fișa de sesizare a HHC UK. În cadrul discuției cu specialistul care a sesizat cazul, colectăm datele necesare. Fișa de sesizare HHC UK trebuie să fie tradusă, iar apoi consultat textul cu avocatul.</p>
---	--

4.3 Responsabilitățile CCF Moldova:

- Includerea în acordurile de colaborare cu alți parteneri și / sau în contractele de servicii a furnizorilor, a sumarului PPC (Politica de protecție a copilului).
- Rezelierea sau anularea contractelor, acordurilor caz în care sunt abateri de la PPC a CCF Moldova.
- Semnarea implicită a unui contract de către vizitatori referitor la filmări/fotografieri a familiilor sau cazurilor/evenimentelor organizate de către CCF Moldova.

4.4 Managementul de caz în cadrul AO CCF Moldova

Angajatul CCF Moldova acționează prin:

1. Identificarea copilului abuzat, prin recunoașterea cazurilor de maltratare a copilului în baza indicatorilor psiho-comportamentali, în baza observațiilor generale (folosind mărturiile ale altor persoane, ce completează formularul “Raportarea unui caz de abuz suspectat” (Anexa 1).
2. Interviu de protecție prin plasarea copilului într-un mediu sigur și oferirea suportului psihologic;

3. Evaluarea abuzului prin stabilirea gradului de securitate, stabilirea factorilor ce determină apariția abuzului și psihodiagnosticul copilului;
4. Interviul legal, prin apelare la Asistența Juridică.
5. Terapia și recuperarea copilului abuzat.

În funcție de forma abuzului: emoțional/psihologic, fizic, sexual, neglijare și de intensitatea acestuia, managementul cazului poate varia.

În cazul unei situații de abuz cazul este raportat către organele de resort, care urmează să rezolve cazul.

DRAFT

Capitolul 5: Angajarea personalului

5.1. Recutarea și angajarea personalului

Pentru recrutarea și angajarea personalului sau a voluntarilor vor fi făcute anunțuri prin diferite rețele sociale și mass-media. În anunțe se vor solicita următoarele documente:

- Buletinul de identitate sau un alt act de identitate;
- CV-ul;
- Actele de studii solicitate în anunțul pentru ocuparea postului, în original;
- Scrisoare de motivație;
- Două scrisori de referință de la un angajator anterior;
- Cazierul judiciar;
- Copia CPAS;
- Copia poliței de asigurare;
- Verificarea istoricului profesional al candidatului.

Persoanele selectate ca potențiali angajați vor avea un interviu asistat de către președintele organizației și alți membri. Candidaților li se vor verifica abilitățile de lucru cu copiii, cunoașterea și respectarea drepturilor lor.

Orice candidat sau voluntar înainte de a fi angajat va fi informat despre statutul organizației ca agenție de protecție a copilului și va fi informat despre politica de protecție a copilului, o condiție obligatorie pentru a fi respectată. În cazul deciziei finale de ambele părți candidatul va fi angajat pentru o perioadă de probă de 3 luni plătite și va participa la trainingul inițial în Politica de protecție a copilului. Candidatul va lua cunoștință de Politica de protecție a copilului și va semna un formular prin care va confirma respectarea principiilor și împărtășirea valorilor acesteia.

5.2. Codul deontologic al angajatului

Codul deontologic este un element de bază al politicii de protecție a copilului, fiind prezentat printr-un set de reguli și folosit în formarea profesională și în comunicarea internă. Codul deontologic este un document viu, care are la bază principiile, valorile și misiunea organizației, iar angajații le vor respecta. De asemenea, codul deontologic va reglementa comportamentul angajaților, astfel încât să se conformeze la standardele morale ale organizației prin indicarea metodelor acceptabile de soluționare a conflictelor și dilemelor etice care apar. Adoptarea și consolidarea internă a unui cod bine gândit va asigura nu numai un suport etic, dar și o transparență în relațiile cu beneficiarii, donatorii, publicul, bazate pe o atitudine serioasă și respectarea standardelor.

Oricare ar fi poziția angajatului în cadrul organizației - în programe, în lucrul logistic sau de contabilitate personalul se va conduce de respectarea Convenției ONU cu privire la drepturile copilului.

Comportamente acceptabile ale angajaților:

- Să fie deschiși și să aibă o atitudine prietenoasă față de copii;
- Să asculte copiii și să țină cont de opinia lor, să-i implice în luarea deciziilor;
- Să păstreze confidențialitatea informațiilor despre copii, să nu divulge datele lor cu caracter personal (cu excepția cazului în care există obligația de raportare (intern/ extern). În această situație prin confidențialitate se înțelege faptul că informația trebuie să fie împărtășită conform criteriului “doar persoanelor abilitate”, după cum este prevăzut în procedura de raportare (conform legii nr. 133 cu privire la protecția datelor cu caracter personal);
- Angajatul nu va discrimina copiii;
- Angajatul nu va crea dependența beneficiarilor;
- Angajatul nu va face promisiuni false;
- Angajatul nu va fotografia sau filma copiii – beneficiari ai proiectelor fără acordul lor și reprezentanților legali. Dacă a fost dat acordul, atunci reprezentanților legali li se va explica scopul materialelor foto sau video și unde acestea vor fi folosite;
- Angajatul nu trebuie să lucreze cu un copil, de unul singur, într-un spațiu închis (nesupravegheat), dacă nu a primit permisiunea pentru aceasta;
- În cazul în care un angajat, voluntar trebuie să se întâlnească de unul singur cu un copil sau tânăr, ușa trebuie să fie lăsată deschisă și un alt adult trebuie să fie informat despre desfășurarea acestei întâlniri sau acest lucru se poate întâmpla într-un spațiu public, deschis, care oferă suficientă protecție (de ex. o bancă din curtea instituției, în hol etc);
- Angajatul nu se va prezenta în stare de ebrietate la serviciu;
- Angajatul nu va divulga nimănui suma oferită beneficiarului CCF Moldova;

Comportamente inacceptabile, pe care angajații trebuie să le excludă:

- Lovirea sau aplicarea altor forme de abuz fizic față de copil sau încurajarea unui copil să aplice violența asupra altui copil: îmbrânceli, palmui, pișcături, trântiri, tragere de păr sau urechi etc.;
- Abuzul emoțional: strigăte, umilire, luare în derâdere, intimidare, poreclire, înjurare, amenințare verbală, distrugerea obiectelor personale etc.;

- Impunerea sau incitarea unui copil de a se implica în orice fel de activitate sexuală (filme sau fotografii pornografice, relații sexuale, atingeri cu caracter sexual etc.);
- Abuzul sexual: comportament fizic, verbal sau nonverbal de natură sexuală care creează o atmosferă neplăcută, degradantă, umilitoare, insultătoare și lezează demnitatea copilului;
- Implicarea sau încurajarea practicării de către copii a activităților ilegale de orice gen: exploatare prin muncă; procurarea, comercializarea sau consumul de alcool, tutun sau droguri;
- Tratatul discriminatoriu față de anumiți copii: excluderea unora și favorizarea altora în bază de etnie, religie, limbă vorbită, rezultate la învățătură, statutul social al familiei, reputația părinților etc.
- Schimbul de bani, muncă, bunuri sau servicii pentru sex, inclusiv favoruri sexuale sau alte forme de umilire sau comportamente de exploatare sunt interzise;
- Relațiile sexuale între angajații proiectului și beneficiari sunt puternic descurajate, deoarece acestea sunt bazate pe balanța de putere în mod inerent inegale. Astfel de relații ar submina integritatea angajatului, care oferă suport copiilor vulnerabili.
- În cazul în care un lucrător din proiect dezvoltă preocupări sau are suspiciuni cu privire la abuzul sexual sau exploatare a beneficiarului de către un coleg, fie ca sunt din aceeași organizație sau nu, el/ea trebuie să raporteze astfel de situații, în conformitate cu sistemul și procedurile în vigoare.

Reguli de comportament și conduită în relația coleg – coleg.

- ✓ Între colegi trebuie să existe cooperare și susținerea reciprocă motivat de faptul că toți angajații sunt mobilizați pentru realizarea unor obiective comune conform Regulamentului de organizare interioară și funcționare, comunicarea prin transferul de informații între colegi, fiind esențială în soluționarea eficientă a problemelor.
- ✓ Colegii își datorează respect reciproc, considerație, dreptul la opinie, eventualele divergențe, nemulțumiri apărute între aceștia soluționându-se fără să afecteze relația de colegialitate, evitându-se utilizarea cuvintelor, a expresiilor și gesturilor inadecvate, manifestând atitudine reconciliantă.
- ✓ Între colegi trebuie să existe sinceritate și corectitudine, opiniile exprimate să corespundă realității, eventualele nemulțumiri dintre colegi să fie exprimate direct netendentios.
- ✓ Relația dintre colegi trebuie să fie egalitară, bazată pe recunoașterea intra-profesională, pe colegialitate, pe performanță în practică și contribuție la teorie.
- ✓ Între colegi în desfășurarea activității trebuie să fie prezent spiritul competițional care asigură progresul profesional, acordarea unor servicii sociale de calitate, evitându-se comportamentele concurențiale, de promovare ilicită a propriei imagini, de atragere a

beneficiarilor, de denigrare a colegilor; comportamentul trebuie să fie competitiv, loial, bazat pe promovarea calităților și a meritelor profesionale nicidecum pe evidențierea defectelor celorlalți.

- ✓ În relația dintre colegi trebuie permanent promovat spiritul de echipă, deciziile fiind luate prin consens, manifestându-se deschidere la sugestiile colegilor admitând critica în mod constructiv și responsabil dacă este cazul, să împărtășească din cunoștințele și experiența acumulată în scopul promovării reciproce a progresului profesional.

Relația angajat – reprezentanți ai altor instituții

- ✓ Relațiile fiecărui angajat cu reprezentanții altor instituții publice și ai societății civile vor avea în vedere interesul beneficiarului, al persoanei asistate, manifestând respect și atitudine conciliantă în identificarea și soluționarea tuturor problemelor evitând situațiile conflictuale, după caz procedând la soluționarea pe cale amiabilă.
- ✓ În reprezentarea Instituției angajatoare în fața oricăror persoane fizice sau juridice, angajatul trebuie să fie de bună credință, contribuind la realizarea scopurilor și obiectivelor serviciului.
- ✓ Angajatul este obligat la apărarea prestigiului serviciului, în desfășurarea activității profesionale și în luarea deciziilor fiind reținut la respectarea întocmai a normelor legale în vigoare și aducerea lor la cunoștința celor interesați, pentru promovarea unei imagini pozitive a serviciului, pentru asigurarea transparenței activității instituției și creșterea credibilității acesteia.
- ✓ Angajatul colaborează cu alte instituții în interesul beneficiarului în scopul realizării optime a programelor și strategiilor instituției, evitând dezvăluirea informațiilor confidențiale.
- ✓ Angajatul nu poate folosi imaginea instituției în scopuri personale, comerciale sau electorale.

5.3 Confidențialitatea

Păstrarea datelor cu caracter personal al beneficiarilor din programe este principiul de bază al organizației CCF Moldova. Pentru a răspunde la problemele și preocupările cu privire la posibile abuzuri, personalul și voluntarii organizației trebuie să dea dovadă de atenție maximă în protecția datelor cu caracter personal și pot oferi această informație doar specialiștilor implicați în proces prin intermediul documentării/rapoartelor descrise în Politica dată.

Pot apărea situații în care, în scopul asigurării protecției copilului, informația va trebui să fie raportată împotriva dorințelor exprese ale persoanei sau copilului în cauză.

Din acest motiv, este esențial ca fiecare persoană implicată să fie informată de procesul de raportare cât mai curând posibil.

Sensibilitatea este necesară și explică faptul că, deși alte persoane/agenții ar putea avea nevoie să fie informate și implicate, toate informațiile vor fi protejate și accesibile doar celor care au nevoie să o cunoască. Acest lucru are o importanță deosebită atunci când un copil face reclamație. **Niciodată nu promiteți că veți păstra taina, dacă acesta contravine interesului copilului.**

De asemenea, trebuie să cunpaștem referitor la despre decizia de a transmite informația. Aceasta va fi discutată cu copilul și se va ține cont de opinia lui.

Informația cu privire la procesul, succesiunea evenimentelor și rezultatelor posibile ar trebui să fie, de asemenea, discutate cu ei. Este important să informăm copilul cu privire la ceea ce i se întâmplă, să discutăm și să influențăm procesul.

5.4 Penalizarea și procedurile de disciplinare ale angajatului în cazul comiterii unui caz de abuz.

Orice comportament față de un copil sau copii care este abuziv, indiferent de mediu (care are loc în timpul orelor de lucru sau în afară) va fi considerat o infracțiune, urmată acțiuni disciplinare:

- Angajații organizației vor fi concediați;
- Voluntarii vor încheia relația de voluntariat;
- Partenerilor li se vor retrage fondurile sau sprijinul;
- Contractorilor li se va anula contractul.

În funcție de natura, circumstanțele și localizarea cazului vor fi implicate și autoritățile, de ex. poliția. Acest lucru poate duce la urmărire penală.

Codul Muncii al Republicii Moldova, Art. 206 prevede acțiuni disciplinare:

- ✓ Avertismentul
- ✓ Muștrarea
- ✓ Muștrarea aspră
- ✓ Concedierea

În cazul comiterii unui abuz de o formă ușoară (neglijare și abuz emoțional):

- Angajatul va fi avertizat și va fi eliberat din funcție în cazul unui abuz repetat.

În cazul comiterii unui abuz de o formă grea (abuz fizic și sexual):

- Angajatul va fi eliberat din funcție;
- Angajatul va fi raportat la poliție.

5.5. Instruirea personalului

Personalul și voluntarii vor participa la instruire pentru a înțelege și a respecta drepturile copiilor, oferindu-le protecție. Scopul instruirii este de a acumula abilități și deprinderi în lucrul cu copiii. Instruirea inițială a noilor angajați și voluntari este organizată de către responsabilul de Politică de protecție a copilului. Toți angajații au acces la procedurile și politica de protecție.

Periodic, (trimestria sau mai des, în funcție de necesitate) sunt organizate traininguri asupra temelor/problemelor care sunt puse în discuții de către personalul sau voluntarii organizației. În cazul apariției unor modificări în cadrul **Politicii de protecție a copilului** personalul și voluntarii organizației sunt informați despre aceste schimbări. Toate persoanele din cadrul asociației obștești CCF Moldova dețin un rol important în protecția copiilor. Ei pot să își îndeplinească rolul într-un mod eficient doar dacă au o atitudine corectă față de copii, sunt la curent cu Politică de protecție a copilului și procedurile, au cunoștințele și abilitățile necesare pentru a oferi siguranță copiilor.

Pentru a realiza acest obiectiv, toți angajații: managerii, specialiștii, voluntarii și partenerii asociației CCF Moldova vor beneficia de o instruire inițială privind protecția copilului, ca parte a programului.

Pentru a facilita abordarea standardizată a instruirii, HHC UK a elaborat în anul 2013 un modul de bază al trainingurilor. Acesta conține două sesiuni a câte 4 ore și cuprinde următoarele arii:

Sesiunea 1: Introducere

1. Introducere în Politică de protecție a copilului;
2. Legislația națională și internațională;
3. Tipuri de abuz și neglijarea copiilor;
4. Cauze și efecte ale abuzului și ale neglijării;
5. Procedurile de raportare și codul deontologic.

Sesiunea 2: Procesul

1. Metode de prevenire a abuzului și neglijării;
2. Recunoașterea semnelor abuzului și a neglijării;

3. Metode de raportare a suspiciunilor privind abuzul sau neglijarea;
4. Protecția copiilor cu nevoi speciale;
5. Evaluarea instruirii.

Instruirea privind protecția copilului axată pe modulul de bază va fi oferită anual noilor angajați, voluntari, parteneri ai CCF Moldova. Participanții vor beneficia de training și fiecare va completa formularul de evaluare, care va contribui la evaluarea și îmbunătățirea programului de training și la identificarea ariilor de dezvoltare.

Politica de protecție a copilului este revizuită o dată în 3 ani, sau anual, în funcție de nevoie. Vor fi luate în considerare rapoartele privind procesul de monitorizare și modificările a legislației. De asemenea, importante sunt și “lecțiile învățate” pe parcurs, fiind introduse în planul de activitate a organizației. Totodată, Politica de protecție ar putea necesita modificări la diferite nivele, pentru a fi ajustată la orice proiecte sau angajamente noi în cadrul AO CCF Moldova.

Anexa 1

Raportarea unui caz de abuz suspectat:

1. Informații despre Dvs.:

Numele, prenumele _____

Statutul _____

Locul de muncă _____

Relația Dvs. cu copilul _____

Contacte: tel. _____

2. Informații despre copil

Numele, prenumele copilului _____

Genul copilului _____

Vârsta _____

Adresa copilului _____

Părintele/tutorele copilului _____

3. Despre problema suspectată

A fost observat sau suspectat vre-un abuz?

Este această problemă depistată de Dvs. sau de o altă persoană? (dacă da, de către cine?)

V-a povestit copilul despre abuz?

Data posibilului incident

Timpul desfășurării posibilului incident

Locul desfășurării posibilului incident

Numele abuzatorului _____

Postul/Statutul _____

Natura incidentului _____

Observații personale (semne vizibile, starea emoțională a copilului etc.)

(Faceți distincție între fapte și bănuieli)

Expuneți exact ce v-a confirmat copilul sau ce cunoașteți din alte surse (dacă este relevant) și cum ați reacționat Dvs. față de elea (Nu dirijați copilul. Oferiți detaliile actuale)

Alte informații

Despre alți copii sau persoane implicate în presupusul incident.

Măsurile întreprinse:

Semnătura

Data

DRAFT

Capitolul 6. Disiminarea Politicii de protecție a copilului

Abordare complexă

Pentru a promova activ și eficient politica de protecție în cadrul organizației și în afara ei, e nevoie de o abordare multilaterală:

- În cadrul organizației există persoana responsabilă de implementarea și respectarea Politicii de protecție a copilului;
- Este responsabilitatea tuturor managerilor de program pentru a se asigura că echipa lor cunoaște politica de protecție a copilului și procedurile de raportare. În această categorie intră voluntarii și alți parteneri;
- Toți membrii organizației care au o legătură directă sau indirectă cu politica de protecție a copilului trebuie să fie ușor de identificat de către ceilalți membri ai organizației în procesul lucrului;
- Politica este ușor accesibilă tuturor membrilor organizației și altor părți interesate, atât în formă scrisă cât în formă electronică, inclusiv procedura de raportare a abuzurilor;
- Politica trebuie să fie inclusă ca parte a procesului de angajare pentru toți membrii noi și pentru acei membri care își schimbă statutul /rolul în cadrul organizației;
- Politica trebuie să fie răspândită prin intermediul unor mijloace potrivite ca: sesiuni de formare sau workshop-uri;
- Actualizările anuale vor oferi oportunitatea de a informa echipa de schimbările legate de politică sau procedura de raportare, fiind alocat timp și pentru a primi feedback din partea echipei care lucrează în teritoriu și a înlătura orice problemă apărută;
- Ieșirile cu membrii echipei trebuie să se axeze pe protecția copilului și alte teme legate de acest subiect;
- Orice schimbare de politică sau procedură trebuie imediat anunțată managerului regional și va fi responsabilitatea acestuia de a anunța managerii locali;
- Informația referitoare la politică inclusiv cadrul de raportare trebuie să fie afișată/disponibilă în mod deschis în oficiu, valabilă atât adulților cât și copiilor, care au dreptul la informație și support. Aceasta trebuie să includă datele de contact actualizate pentru agențiile și serviciile locale de support și informație referitoare la procedura de reclamare;
- Aceasta informație trebuie să fie disponibilă în limba specifică regiunii respective. Un comentariu al politicii trebuie să fie scris într-o formă accesibilă și pe înțelesul copiilor

- Broșuri care să conțină punctele cheie ale politicii, iar informația cum poate fi accesată documentul trebuie să fie disponibil tuturor membrilor organizației, beneficiarilor, voluntarilor și publicului larg.

Finanțe și Resurse

Ținând cont de faptul că politica de protecție a copilului este o parte importantă a lucrului organizației o parte din resurse trebuie să fie asigurate pentru susținerea acesteia. Fondurile vor fi utilizate pentru materiale promotionale, traininguri ale echipei, lucrul cu copiii și pentru traininguri continue ale persoanelor direct responsabile de protecția copilului din organizație. De asemenea, aceste fonduri pot fi folosite pentru a finanța serviciile experților din afară invitați pentru instruire.

Suportul echipei

Este cunoscut faptul că lucrul în protecția copilului este extenuant și stresant. Pentru a manifesta grijă față de membrii echipei, este important ca organizația să ofere susținere membrilor echipei care să se simtă susținuți de manageri experimentați și colegi bine instruiți.

DRAFT

Capitolul 7: Monitorizarea și implementarea politicii de protecție a copilului

Monitorizarea procesului include:

- ✓ Planurile anuale ale politicii de protecție a copilului la nivel regional și central al programului.
- ✓ Raportare trimestrială a politicii de protecție a copilului la nivel central și de program.
- ✓ Revizuirea anuală a auditului în politica de protecție a copilului la nivel central și de program.

Procesul de monitorizare include revizuirea numeroaselor incidente raportate ca rezultat al implementării Politicii de protecție a copilului. Toate incidentele vor fi raportate strict confidențial.

Discuții regulate privind preocupările legate de procedurile actuale în cadrul echipelor de sau cu alți colegi va contribui la dezvoltarea unui mediu de lucru sigur și o cultură deschisă și sinceră.

Procesul de monitorizare include și părerea copiilor care sunt integrați în acest program, la fel cum și autoritățile din regiune, familiile, APP sau alte părți interesate.

Revizuire anuală a politicii de protecție a copilului

Rezultatele anuale pot fi utilizate în procesul de colaborare cu alte agenții sau organizații cu scopul de a conlucra și asimila o mai bună înțelegere a problemelor abordate.

Revizuirea politicii de protecție a copilului

Politica de protecție a copilului din cadrul organizației CCF Moldova este revizuită odată la 3 ani.